Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

(2025 – 2026)

/Приета с Решение №373/30.05.2025 г. на Общински съвет Стражица/

Съдържание:

Раздел А: Контекст и анализ на потребностите от подкрепа

1. Контекст
1.1. Предистория: как е създадена стратегията
1.2. Обхват на стратегията
1.3. Съответствие с други стратегически документи

2. Анализ на потребностите от подкрепа на територията на община Стражица
2.1. Въведение
2.2. Състояние на образователната структура в община Стражица
2.3. Работа с талантливи и даровити деца и ученици
2.4. Работа с деца и ученици със специални образователни потребности
2.5. Анализ на здравословното състояние на децата и учениците
2.6. Изводи

Раздел Б: Стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

3. Описание на предизвикателствата

4. Стратегически цели

5. Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели
5.1. Мерки и дейности към Стратегическа цел 1
5.2. Мерки и дейности към Стратегическа цел 2
5.3. Мерки и дейности към Стратегическа цел 3
5.4. Мерки и дейности към Стратегическа цел 4
5.5. Мерки и дейности към Стратегическа цел 5
5.6. Мерки и дейности към Стратегическа цел 6

6. Ключови индикатори за постигане целите на областната стратегия

Раздел В: Координация и публичност

7. Координация на стратегията

8. Комуникационна програма
8.1. Цели и задачи на комуникационната програма
8.2. Изпълнение на комуникационната програма

Използвани съкращения (абревиатури)

ДГ	Детска градина
ЕПЛР	Екип за подкрепа за личностно развитие
ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
МКБППМН	Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МОН	Министерство на образованието и науката
МС	Министерски съвет
НУ	Начално училище
ОЗД	Отдел „Закрила на детето”
ОУ	Основно училище
ПГ	Професионална гимназия / профилирана гимназия
РЕПЛР	Регионален екип за подкрепа за личностно развитие
РУО	Регионално управление на образованието
РЦПППО	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
СОП	Специални образователни потребности
СУ	Средно училище
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦПЛР	Център за подкрепа за личностно развитие
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа

Раздел А: Контекст и анализ на потребностите от подкрепа

1. Контекст

1.1. Предистория: как е създадена стратегията

С влизането в сила на Закона за предучилищното и училищното образование (Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.) е въведено изискването за разработване на областни стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

В чл. 196, ал. 1 от ЗПУО е регламентирано, че областният управител организира разработването на стратегията въз основа на анализ на потребностите от подкрепа във всяка община на територията на областта, а самата стратегия трябва да включва и описание на предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на подкрепата.

1.2. Обхват на стратегията

Времеви обхват

В съответствие с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование, Общинската стратегия обхваща период от 2 години.

Географски обхват

Стратегията задава параметрите на подкрепа в община Стражица.

1.3. Съответствие с други стратегически документи

Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците (2025 – 2026) е разработена в унисон с принципите на:

❖ **Документи на национално ниво, като:**

- Национална стратегия за детето;
- Национална програма за закрила на детето;

❖ **Документи на областно и общинско ниво като**:

- Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците 2025 – 2026;
- Общински план за развитие ;
- Общинска програма за закрила на детето.

2.Анализ на потребностите от подкрепа на територията на община Стражица

2.1. Въведение

Законът за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) определя образованието като национален приоритет, чието реализиране се гарантира с прилагането на основополагащи принципи:

- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация в процеса на предучилищното и училищното образование;
- ориентираност към мотивацията и интереса на детето/ученика, към способността му да прилага усвоените компетентности на практика и към възрастовите и социалните промени в живота му;
- хуманизъм и толерантност;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език и традиции;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- гъвкава организация на образователния процес;
- самостоятелност при провеждане на образователни политики;
- самоуправление и децентрализация;
- ангажираност на държавата, общините, юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и всички други заинтересовани страни с проблемите на образованието чрез диалог между тях.

ЗПУО внася ново качество в българското образование, регламентиращо приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата, както обща така и допълнителна.

Подкрепата за личностно развитие в системата на предучилищното и училищното образование, осъществявана от образователните институции (детски градини, училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, специализираните обслужващи звена), се основава на самостоятелно разработени и прилагани политики, чиито основни принципи са:

- развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните цели и дейности;
- изграждане на позитивен организационен климат чрез създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на доверие и загриженост към всички участници в образователния процес;
- повишаване на обхвата и пълноценното включване на децата и учениците в образователната система;
- повишаване на знанията, уменията и компетентностите на учениците в образователния процес;
- целенасочена персонализирана подкрепа за всяко дете при идентифициране на когнитивни и социално-емоционални дефицити;
- повишаване на образователните резултати на учениците чрез дигитализация на образователния процес;

- организация на квалификационната дейност съобразно идентифицираните нужди на ниво ученик, паралелка, клас, училище за всеки конкретен педагогически специалист;
- приобщаване и адаптация на новоназначени учители и организация на наставничеството в училищата;
- професионалното образование, съобразено с потребностите на работодателите и местния бизнес;
- утвърждаване на позитивна дисциплина, върху основата на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето/ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на всяко дете/ученик, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията му в съответствие с индивидуалните образователни потребности.

Основен принцип на ЗПУО е подкрепата за детето/ученика да се осъществява най-близо до мястото, където живее и учи.

2.2. Състояние на образователната структура в община Стражица

- 4 детски градини с 6 групи в други населени места;
- 2 средни училища - средищни;
- 3 основни училища- едното е средищно /ОУ Виноград/;
- 2 начални училища;
- 1 професионална гимназия.

В община Стражица за учебната 2024/2025 година се обучават 1007 ученици в дневна форма на обучение и 51 ученици в самостоятелна форма на обучение. Учениците със специални образователни потребности са 52. Детска градина посещават 378 деца, от които 7 деца са със СОП.

Други институции в община Стражица, предоставящи възможности за подкрепа на личностното развитие

Център за подкрепа за личностно развитие на територията

Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК Стражица предоставя подкрепа чрез:

•проучване на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците и създаване на условия за тяхното пълноценно развитие и изява;

•организиране на образователна, творческа, спортна дейност за деца и ученици на общинско, областно, национално и международно равнище;

•подпомагане на професионалното ориентиране на учениците чрез стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;

•организиране и провеждане на занимания в групи по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;

•участие в общински, областни, национални и международни проекти, програми и форуми;

•поощряване на деца и ученици с морални и материални награди за високи постижения в образователния процес и в изявите им в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и за особен принос към развитието на институцията, която представляват;

•провеждане на ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;

•предоставяне на методическа помощ на учителите, провеждане на групова работа с ученици и работа със средата, в която е детето или ученикът – семейството, връстниците, за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците;

•мотивиране на децата и учениците за активно включване и участие в дейността на ОДК;

•осъществяване на превенция на обучителните затруднения и на комуникативните нарушения.

Дейността на ОДК е насочена към осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Педагогическите форми са отворени и със свободен достъп, според интересите и желанията на децата и учениците. През ваканциите се сформират временни групи, в зависимост от желанията на децата и възможностите на центъра.

През 2024/2025 учебна година към ОДК са сформирани 1 временна и 11 постоянни групи със 158 деца и ученици на възраст от 6 до 18 години.

Областите през учебната година са: „Науки и технологии“, „Изкуства“ и „Спорт“.

Област „Науки и технологии“

Профил „Хуманитарно-обществен“

- Школа по английски език
- Клуб „Фолклор и традиции“

Област „Изкуства“

Профил „Литературно творчество“

- Литературен клуб „Пегас/чета“

Профил „Изобразително и приложно изкуство“:

- школа „Керамика и приложни изкуства“
- Детска школа „Творителница“

Профил „Театрално изкуство“

- детска школа „Усмивки“

Профил „Танцово изкуство“

- Мажоретен състав

Област „Спорт“

Профил Школа шахмат

През летните месеци на 2024г. продължават да функционират 2 групи за лятна занималня към ОДК/ЦПЛР Стражица.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - област Велико Търново

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – област Велико Търново (РЦППО) е специализирано обслужващо звено в системата на предучилищното и училищно образование. Центърът провежда държавната политика за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, подпомага организационно и методически детските градини и училищата по отношение на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Организира безплатни обучения в областта на квалификационната дейност на педагогическите специалисти по отношение на приобщаващото образование и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Осигурява ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности. Дейностите в детските градини и училищата в областта, в които участва Регионалният център, се осъществяват от работещите в него педагогически специалисти - ресурсни учители, логопеди, рехабилитатори на слуха и говора, психолози, и сензорен терапевт.

През учебната година РЦППО – област Велико Търново е осигурил допълнителна подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности в **Община Стражица, както следва:** 1 детска градина, 1 начално училище, 2 основни училища. Назначени ресурсни учители има в СУ „Ангел Каралийчев“, СУ „Св. Климент Охридски“, с. Камен;

Регионалният екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности изпълнява следните функции:

- въз основа на оценките на екипите за личностно развитие в детските градини и училища предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности;
- въз основа на заявление на директора на съответната детска градина и училище извършва оценка на индивидуалните потребности, когато не може да се сформира екип и предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности;
- организира повторна оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности при несъгласие на родителя с оценката на екипа за личностно развитие в съответната детска градина или училище или с предложената допълнителна подкрепа;
- извършва оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности след заявление на родител за насочване за обучение в специалните училища – за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания - увреден слух или нарушено зрение;
- подпомага процеса на осигуряване на допълнителната подкрепа;
- предлага и организира при необходимост предоставянето на методическа подкрепа за работа с деца и ученици със специални образователни потребности на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие;
- информира родителите за възможностите за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация на учениците със специални образователни потребности след VII и X клас;

- извършва преценка за обучението на ученика при промяна на формата на обучение на ученик със специални образователни потребности от дневна в индивидуална;
- отлага по обективни причини от задължително обучение в първи клас;
- изразява становище за насочване на деца и ученици със специални образователни потребности за обучение в изнесени групи и паралелки в центровете за специална образователна подкрепа.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование поддържа информация за:

- децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в детските градини и училищата на територията на област Велико Търново;
- децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в специални училища за обучение и подкрепа на учениците със сензорни увреждания и в центровете за специална образователна подкрепа;
- ресурсни учители и другите специалисти, които осъществяват ресурсно подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности;
- всички помощници на учителя.

Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование провежда въвеждащо обучение на всички помощници на учителя, работещи с деца и ученици със специални образователни потребности.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие се предоставя на всяко дете/ученик със специални образователни потребности, на което в оценката е определено да получава.

На територията на община Стражица функционират 16 народни читалища, в които има читалищни библиотеки.

В Изложбена зала – град Стражица се организират тематични изложби, включващи творби на деца и ученици от детските градини и училища и ОДК.

Творческите изяви да децата и учениците в община Стражица се стимулират и чрез организираните ежегодни общински конкурси по повод Каралийчевите дни и други фестивали.

Четири спортни клуба в община Стражица предоставят на децата и младите хора занимания със спортовете: борба, хандбал шахмат и футбол.

По проекти и национални програми в образователните институции се реализират дейности за допълнително обучение на деца и ученици, за които българският език не е майчин, дейности и занимания със застрашени от отпадане ученици от училище, както и дейности за психологическа подкрепа. В училищата работят и образователни медиатори, които съдействат на екипите за обхват по Механизма за работа по обхващане и задържане на деца и ученици в риск от отпадане от образователната система.

2.3. Работа с талантливи и даровити деца и ученици

В община Стражица се стимулират постижения на областно, национално и международно ниво чрез еднократно финансово подпомагане.

Ежегодно, след решение на Общински съвет – Стражица, се връчва общинската награда „Ангел Каралийчев” за постигнати резултати в областта на науката, изкуствата и спорта.

Учреден е фонд „Млади таланти“ за отпускане на еднократна финансова помощ на деца и ученици до 18 годишна възраст с постижения в областта на културата и спорта.

2.4. Работа с деца и ученици със специални образователни потребности

Разпределение на децата и учениците със СОП

Разпределението на децата и учениците със специални образователни потребности в различните образователни институции на територията на община стражица е следното:

№	УЧИЛИЩА	Населено място	Брой ученици	Ученици със СОП
1	ПГ по транспорт „Васил Друмев”	град Стражица	79	0
2	СУ„Ангел Каралийчев” град Стражица	град Стражица	553	34
3	СУ „Св. Климент Охридски” село Камен	село Камен	244	14
4	ОУ „Св. Климент Охридски” село Виноград	село Виноград	28	2
5	ОУ„Св.Св.Кирил и Методий” село Асеново	село Асеново	52	0
6	ОУ „Николай Райнов”, село Кесарево	село Кесарево	26	0
7	НУ „Отец Паисий” село Сушица	село Сушица	9	0
8	НУ „Иван Вазов село Царски извор	село Царски извор	16	5

	Детска градинина	Населено място	Брой деца	Деца със СОП
1	ДГ „А.Каралийчев”Стражица групи –с.Бряговица и с.Ц. извор	град Стражица	145	4
2	ДГ „Сава Цонев”гр.Стражица групи – с.Асеново и с. Сушица	град Стражица	113	1
3	ДГ „Гинка Маркова” село Камен и група в с.Виноград	село Камен	80	2
4	ДГ „Калинка”село Кесарево и група в с. Владислав	село Кесарево	40	0

Материални условия за обучение на деца и ученици със СОП

На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

- СУ „Ангел Каралийчев“, гр. Стражица – кабинет на педагогическия съветник/ психолог, ресурсен кабинет и логопедичен кабинет;
- Дневен център за деца с увреждания – с. Горски сеновец – обучават се учениците със СОП от СУ „Св. Климент Охридски“ с. Камен.

През учебната 2022/2023 година в СУ „Ангел Каралийчев“ град Стражица е открит Център за приобщаващо образование, който включва зала за медитация, актова зала и кабинети за работа с ресурсни учители: психолог, логопед, социален работник, ПГ съветник и кабинет по БДП.

Персонални условия за обучение на деца и ученици със СОП

В училищата и детските градини, където се обучават деца със специални образователни потребности се изграждат екипи за подкрепа за личностно развитие за всяко отделно дете.

Обучението на децата и учениците със СОП се подпомага от ресурсни учители съобразно потребностите им.

Персоналните условия за обучение на деца и ученици със СОП в община Стражица са:

- В ПГ по транспорт „Васил Друмев” град Стражица работи екип от ресурсен учител, психолог и логопед от РЦПППО.
- В ОУ „Св. Климент Охридски”село Виноград работи екип от ресурсен учител, психолог и логопед от РЦПППО.
- В ОУ „Николай Райнов” село Кесарево работи екип от ресурсен учител, психолог и логопед от РЦПППО.
- В НУ „Иван Вазов” село Царски извор работи екип от ресурсен учител, психолог и логопед от РЦПППО.
- В СУ „Св. Климент Охридски” село Камен работи екип от ресурсен учител от РЦПППО, психолог и логопед ,както и двама учители с квалификация за работа с деца с множество и тежки увреждания. В училището работи ресурсен учител и ПГ съветник.
- В СУ„Ангел Каралийчев” град Стражица е открит е Център за приобщаващо образование, който включва зала за медитация, актова зала и кабинети за работа с ресурсни учители: психолог, логопед, социален работник, ПГ съветник и кабинет по БДП.
- В детски градини на територията на общината с децата със СОП работят специалисти от РЦПППО.

2.5. Анализ на здравословното състояние на децата и учениците

Анализ на здравословното състояние на децата

Анализът и оценката на здравословното състояние на децата от детските градини за учебната 2023/2024 година са изготвени от медицинските специалисти въз основа на предоставените им от личните лекари талони от профилактичните прегледи, съгласно Наредба №3 на МЗ за здравните кабинети в детските заведения и училищата.

Анализ на здравословното състояние на учениците:
Анализът и оценката на здравословното състояние на учениците от 7 до 18 - годишна възраст за учебната 2023/2024 година са изготвени от медицинските специалисти в училищата въз основа на предоставените им от личните лекари талони за резултатите от профилактичните прегледи, съгласно Наредба №3.
Анализът на резултатите от профилактичните прегледи на учениците обуславя необходимостта от провеждане на системни профилактични и промотивни дейности в училищата на областта с цел подобряване на здравето на учениците и намаляване на риска от преждевременно развитие на хронични неинфекциозни заболявания сред тях.

Препоръки за подобряване на здравословното състояние на децата и учениците:

1. Осигуряване и поддържане на материално-техническата база на детските градини и училища в съответствие с нормативната база. Оптимизиране на материално-техническата база – обзавеждане с учебна мебел, съобразена с възрастта и ръста на децата и с оглед профилактика на гръбначните изкривявания.
2. Създаване на условия за осигуряване на здравословно хранене на децата и учениците.
3. Осигуряване на медицинско обслужване на децата в детските заведения, съгласно Наредба №3 на МЗ за здравните кабинети в детските и учебни заведения.
4. Организиране и провеждане на здравно-образователни дейности с децата, учениците и родителите относно рисковите за хроничните незаразни болести фактори – нездравословно хранене, ниска физическа активност, тютюнопушене, злоупотреба с алкохол както и за профилактиката на заразните и паразитни заболявания, съвместно с медицинския специалист в детското заведение.
5. Включването им в изпълнението на програми (регионални, национални и международни) за профилактика на болестите и промоция на здравето на децата.
6. Участие в организиране и провеждане на здравно-образователни дейности с децата и родителите относно рисковите за хроничните незаразни болести фактори – нездравословно хранене, ниска физическа активност, тютюнопушене, злоупотреба с алкохол както и за профилактиката на заразните и паразитни заболявания.
7. Участие в подготовката и провеждането на различни форми на отдих и туризъм сред децата.

2.6. Изводи

По отношение подкрепата за личностно развитие на децата и учениците съществува необходимост от:

- осигуряване на специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики;
- привличане на допълнителни специалисти – логопеди, психолози, учители на деца с нарушено зрение (при необходимост), ресурсни учители, медицински специалисти;
- поддържане и повишаване квалификацията на наличните специалисти;
- осигуряване на консултации за родителите относно възрастовите особености и психо-физическото развитие на децата им;
- подобряване на медицинското обслужване в общината;
- Разширяване на броя и подкрепа на работата на образователните медиатори.

Раздел Б: Стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица

3 .Описание на предизвикателствата

Приобщаващото образование предполага всички деца или ученици в една образователна институция, независимо от техните силни или слаби страни, в която и да било област, да стават част от общността. Те са приобщени в усещането си за принадлежност към другите деца, ученици, учители и непедагогически персонал. Приобщаването не се отнася само до обучение на деца и ученици с увреждания, то се отнася до качествени условия за обучение на всички деца и ученици. Приобщаването означава насърчаване на участието на всички деца и възрастни. То означава също да бъде подкрепена образователната институция, да отговори на различния опит на децата или учениците, на техните различни интереси, знания и умения.

Последните години поставиха училището пред нелеката задача да се учи да приобщава. Тези години на усилия показаха, че не е достатъчно децата физически да се преместят в общообразователно училище, за да се чувстват приобщени към общността и връстниците си. Процесът на приобщаване не може да бъде самотно усилие на отделни учители или директори, а е политика и кауза на цялото училище.

Предизвикателство, пред което са изправени учителите, които искат да бъдат наистина приобщаващи, е как да уважават и да се отнасят към различията по начин, който да включва всички ученици, а не да ги изключва от обичайни ежедневни дейности, които се случват в класната стая. Той изисква промяна в преподаването от подход, който работи за повечето ученици, и друг, паралелен подход, който работи за различните ученици, изпитващи трудности, към единен подход, който включва развитието на цялата общност от ученици и който се характеризира с възможности за обучение, достъпни за всички, така че всеки един от учениците да може да участва в училищния живот.

Необходимо е образователните институции да имат обща политика и регламенти за разпознаване и осигуряване на подкрепа за личностно развитие на децата. Тази политика би следвало да включва и въвличане на учителите в изготвянето на индивидуалната програма на децата, които получават ресурсна подкрепа.

Община Стражица е изправена и пред следните предизвикателства в сферата на подкрепата за личностното развитие на децата и учениците:

- осигуряване на достъп на всяко дете и ученик до детска градина или училище най-близо до неговото местоживеене и на правото му на качествено образование;
- гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, училището, центърът за подкрепа за личностно развитие, центърът за подкрепа процеса на приобщаващото образование, детето, ученикът, семейството и общността;
- повишаване квалификацията на педагогическите кадри в детските градини и училища за работа с деца и ученици със специални образователни потребности.

4. Стратегически цели:

- **Стратегическа цел 1** Изграждане на позитивен организационен климат и подходяща психологическа среда за обучение и предоставяне на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.
- **Стратегическа цел 2** Осигуряване качество на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици;
- **Стратегическа цел 3** Развитие на институциите в системата на предучилищното и училищно образование за ефективно прилагане на целите, принципите, подходите и процедурите, заложени в нормативната уредба на приобщаващото образование;
- **Стратегическа цел 4** Подобряване на материалните условия и достъпността на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите от предучилищното и училищното образование;
- **Стратегическа цел 5** Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на децата и учениците;
- **Стратегическа цел 6** Подобряване на сътрудничеството с гражданското общество и подобряване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование.

5. Мерки и дейности за постигане на стратегическите цели

5.1. Мерки и дейности към Стратегическа цел 1

5.1.1. Оценяване на индивидуалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и насочване към обща и/или допълнителна подкрепа

- Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно чл. 16 и чл. 17 от Наредба за приобщаващото образование с цел превенция на обучителните затруднения у децата и учениците;

- Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 4, 5 и 6 години в подготвителните групи, с цел установяване на готовността им за училище, като се отчита тяхното физическо, познавателно, езиково, социално и емоционално развитие;

-. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от педагогическите специалисти в детските градини, което включва три аспекта: ранно

оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности; определяне на необходимостта от допълнителни модули по български език за децата, които не владеят български език; идентифициране на нуждата от оценка на потребностите за допълнителна подкрепа.

5.1.2. Прилагане на ефективни методи и подходи в работата с децата/учениците с обучителни затруднения в детските градини и училищата, във формите за общата подкрепа за личностно развитие:

- Организиране в училищата на допълнителни обучения по учебни предмети, консултации по учебни предмети;

- Организиране в детските градини и училищата на възпитателна работа, която ефективно да съчетава груповите и индивидуални форми на педагогическо общуване;

- Осигуряване на допълнителна подкрепа и ресурс за децата и учениците, които не покриват минимума от знания и компетентности за съответната група/клас, като начин за достойно обучение и участие в тяхата образователна и социална среда, съобразно техните възможности.

5.1.3. Организиране в образователните институции на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в съответствие с новата нормативна уредба - разяснителни дейности, подготовка, прилагане на нормативната уредба, развитие на практиките

- Създаване в училищата и детските градини на екипи за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа;

- Взаимодействие между ЕПЛР в детските градини и училищата с регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) в РЦППО, във връзка с одобряване или неодобряване необходимостта от предоставяне на допълнителна подкрепа, извършване на оценка в образователни институции, които нямат експертен капацитет за създаването на пълни екипи;

- Осигуряване на възможности за продължаване на обучението след VII клас, включително и професионална подготовка за учениците със СОП;

5.1.4. Съвместни дейности на детските градини и училищата с други компетентни институции за превенция и адекватни реакции при прояви на насилие, агресия и тормоз от и спрямо децата/учениците.

- Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност, включително за запознаване с различните форми на насилие, агресия и тормоз, техники за тяхното преодоляване. Обучения на педагози по превенция на насилието;

- Провеждане на превантивни кампании срещу различните форми на насилие, агресия и тормоз в образователните институции в цялата област, включване на децата във всички кампании за противодействие на насилието, тъй като децата имат собствени разбирания за насилието и изразяването им е на достъпен за връстниците им език;

- Организиране на спортни събития, дейности и мероприятия, които да съчетават спорта с културата и образованието за утвърждаването на принципи, като толерантност, социална отговорност и уважение към другия;

- Прилагане на стратегии, методи и техники за справяне с конфликтни ситуации, с прояви на насилие и тормоз в общообразователните институции, провеждане на тренинги с ученици за общуването като процес и решаването на конфликти без насилие. Създаване на пилотна група от обучени ученици, които да обучават връстници;

- Обобщаване и анализ на данни на общинско ниво за наложените санкции на учениците по класове и видове санкции за учебна година;

- По-тясна връзка и сътрудничество с МКБППМН, формални и неформални младежки организации.

5.1.5. Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране

- Организиране на училищно и общинско ниво на спортни празници, съвместно с деца и ученици със СОП;

- Организиране на кулинарни празници и състезания - на класно, училищно или общинско ниво;

- Организиране на театрални групи, вкл. и по кукловодство и представяне на продукция пред местната общност;

- Организиране на културни събития в общините с участието на деца и ученици, които да представят своите таланти.

5.1.6. Дейности на образователните институции и общината за подкрепа на дарбите и талантите на децата и учениците. Прилагане на системи за поощрения и награждаване на децата и учениците

- Подкрепа за талантливи деца чрез Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби;

- Учредяване на морални и материални награди за децата и учениците на училищно и общинско ниво при:

5.1.7. Дейности по кариерно ориентиране и консултиране като част от общата подкрепа за личностно развитие

- Организиране на дни на кариерното ориентиране;

- Организиране на кръгли маси и работни срещи с работодатели, партньори, ученици, родители, училищно настоятелство, обществен съвет — на училищно и общинско ниво;

- . Представяне пред учениците със СОП и техните родители на възможностите, които училищата предлагат за тяхното професионално образование;

5.1.8. Предотвратяване на напускането на училище и ефективно включване на отпаднали ученици обратно в образователната система

- Прилагане на нормативната уредба за оценяване на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на деца в риск, като се извършва оценка на рисковите фактори и за развитието и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда, и се създава план за краткосрочна допълнителна подкрепа;

- Водене на регистър на децата и учениците в риск от отделите за закрила на детето към съответната дирекция „Социално подпомагане“;

- Проучване от отделите за закрила на детето към съответната дирекция „Социално подпомагане“ на необхванатите в училище ученици от социално слаби и ромски семейства;

- Подобряване на обмена на данни и координацията и сътрудничеството между институциите по конкретни случаи на напускане на образователната система, и по обхвата на учениците, подлежащи на задължително обучение;

- Кампания против ранните бракове, обучения на ученици за изграждане на здравословни връзки, рискове при връзки в интернет, сексуално здраве.

5.2. Мерки и дейности към Стратегическа цел 2

5.2.1. Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие

5.2.2. Повишаване квалификацията и компетентностите на педагогическите специалисти за идентифициране на индивидуалните потребности, с цел предоставяне на обща и допълнителна подкрепа

5.2.3. Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини, както и на координиращите екипи в училищата и детските градини по чл. 7 от Наредбата за приобщаващото образование

5.2.4. Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики

5.2.5. Привличане на образователни медиатори в ДГ и училища

5.3. Мерки и дейности към Стратегическа цел 3

5.3.1. Развитие на капацитета на училищата и детските градини за успешно прилагане на новата нормативна уредба

5.3.2. Създаване и укрепване на капацитета на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности

5.3.3. Обогатяване на материалната база и образователната среда на ЦПЛР – Общински детски комплекс

5.4. Мерки и дейности към Стратегическа цел 4

5.4.1. Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда

5.4.2. Подобряване на достъпната физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците, чрез изпълнение на нормативно определените елементи на физическата достъпност

5.4.3. Организиране на необходимите улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити.

5.5. Мерки и дейности към Стратегическа цел 5

5.5.1. Регионалното управление на образованието след края на учебната година обобщава докладите от детските градини и училищата за състоянието на процеса на приобщаващото образование и предоставя информацията на областния управител и на органите на местното самоуправление

5.5.2. Създаване на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на Отдела за закрила на детето от страна на училищата и детските градини

5.5.3. Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със СОП

5.5.4. Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби

5.5.5. Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие

5.5.6. Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище. Обединяване на усилията за връщане в образованието на отпаднали ученици

5.6. Мерки и дейности към Стратегическа цел 6

5.6.1. Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности

5.6.2. Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование

5.6.3. Сътрудничество и изграждане на устойчиви партньорства с граждански организации в различни аспекти като квалификация на педагогическите специалисти, осигуряване на специалисти, проучвания, кампания, партньорски проекти

5.6.4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора със средно и висше образование от етническите общности за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система

6. Ключови индикатори за постигане целите на областната стратегия

Постигането на целите, заложени в Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица може да бъде измерено чрез следните ключови индикатори:

- Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от ЗПУО.
- Брой педагогически специалисти, участвали в обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Брой институции със значително подобрение на материалната база - нови елементи на достъпна архитектурна среда, разкрити кабинети и др.;
- Брой детски градини и училища, в които работят педагогически съветници и психолози;
- Брой привлечени като партньори представители на необразователни институции и НПО.

Раздел В: Координация и публичност

7. Координация на стратегията

Общинската стратегия се приемат от съответните на общински съвет с период на действие от две години.

За изпълнението на общинската стратегия ежегодно до 30 април се приема Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие по предложение на кмета на общината, след съгласуване с Регионално управление на образованието – Велико Търново.

За координиране на дейностите по изпълнение на Стратегията за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците в община Стражица, се сформира комисия за мониторинг и оценка, в която участват експерти и представители на образователните институции.

8. Комуникационна програма

Политиката за предоставяне на информация до обществеността е важно условие за ефективното реализиране на Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица. Обществеността трябва да получи пълна и обективна информация за всяка стъпка при реализиране на дейностите в стратегията. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност по време на реализация.

8.1. Цели и задачи на комуникационната програма

Целта на комуникационната програма е да популяризира сред широката общественост и заинтересованите страни ползите, положителните ефекти и резултатите от изпълнението на Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Сткражица (2025 – 2026). Тя се основава на следните **принципи**:

- ***Прозрачност*** – информиране на обществеността за изпълнението на дейностите по Областната стратегия;
- ***Координация*** с други стратегии, програми, планове за развитие, изпълнявани от държавната и местната власт;
- ***Позитивност на комуникационните послания*** – изграждане на климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни с оглед на ефективното изпълнение на Общинската стратегия;
- ***Широко междуинституционно партньорство***, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен;
- ***Достъпност на информацията –*** достигане на комуникиращата информация до най-голям брой заинтересовани лица.

Конкретните задачи са:

- Да осигури подкрепа по целите, мерките и дейностите, както и привличане подкрепата на всички заинтересовани страни за постигане на целите на Стратегията.
- Да привлече общественото внимание и да повиши чувствителността на обществото към потребностите на децата и учениците, техните проблеми и възможности за решаването им;

Мерки:

- Информиране на местната общност и всички заинтересовани страни за Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Стражица;
- Стимулиране ангажираността на всички участници в изпълнението на стратегията ;

Целевите групи на комуникационната програма са:

- Органи и институции на държавната и местната власт;
- Неправителствени организации и граждански инициативи;
- Широката общественост;

8.2. Изпълнение на комуникационната програма

Дейности:

- Системно и периодично подаване на достатъчна информация в общественото пространство;
- Търсене на обратна връзка от разпространената информация и предвиждане на възможности за коригиращи действия;
- Публикации на информационни материали и разпространението им в уеб-пространството за текущите дейности от Стратегията;

Илиян Маринов

Председател Общински съвет Стражица